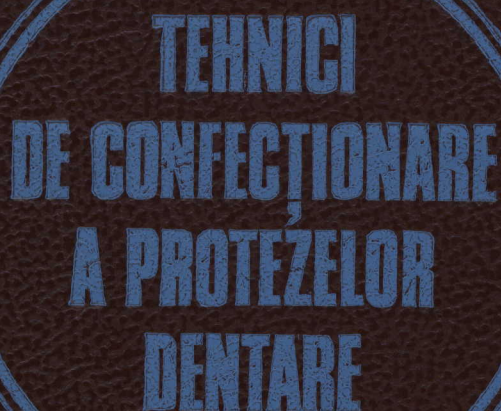

Gheorghe Bârsa
Ilarion Postolachi

**TEHNICI
DE CONFECTIONARE
A PROTEZELOR
DENTARE**

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMANTULUI
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Gheorghe Bârsa
Ilarion Postolachi

**TEHNICI
DE CONFECTIONARE
A PROTEZELOR
DENTARE**

CHIȘINĂU, ȘTIINȚA, 1994

CZU 616.314-77

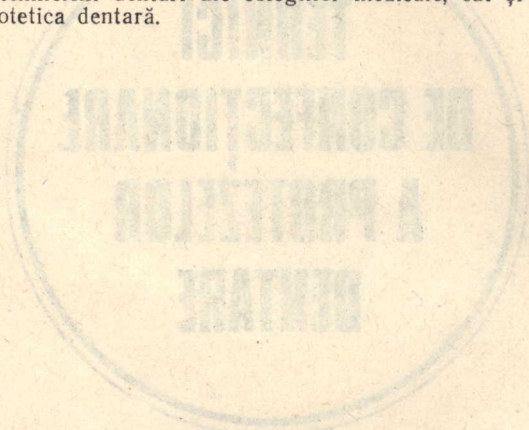
B24

MINISTERUL ÎNVAȚĂMÂNTULUI
ȘI ÎNȘIȘIRII
REPUBLICA MOLDOVA

George Bârsa

În manual sunt expuse particularitățile anatomice ale sistemului stomatognat, principiile de reproducere ale aspectului morfofuncțional coronar și arcadelor dentare, tehnici clasice și moderne utilizate la confecționarea protezelor dentare fixe și mobilizabile. În raport cu procesele tehnologice și materialele utilizate sunt examinate problemele de confecționare a protezelor dentare întregre din punct de vedere morfofuncțional și fizionomic.

Manualul este organizat conform programului de studiu și este destinat studenților facultăților de stomatologie ale instituțiilor de învățământ superior, elevilor secțiilor de tehnicieni dentari ale colegiilor medicale, cât și pentru specialiști ce practică protetica dentară.

574957

BIBLIOTECA
USM «N. Testemițanu»

b. i.

B $\frac{4108120000-59}{M-004-94}$ La comandă

ISBN 5-376-01791-5

© Gh. Bârsa, I. Postolache,
1994

MINISTERUL ÎNVAȚĂMÂNTULUI
ȘI ÎNȘIȘIRII

CUPRINS

Introducere	8
CAPITOLUL 1. ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA SISTEMULUI STOMATOGNAT (noțiuni generale)	9
1.1. Scheletul maxilofacial	9
1.2. Mușchii sistemului stomatognat	15
1.3. Mucoasa cavității bucale	17
1.4. Anatomia dinților	20
1.5. Articulația temporomandibulară	42
1.6. Arcadele dentare și curbele de ocluzie	45
1.6.1. Relații de ocluzie	51
1.6.2. Rapoarte de ocluzie normală	53
1.6.3. Rapoarte de ocluzie patologică	55
1.6.4. Ocluzia dinamică	57
1.7. Elemente de orientare anatomică	62
1.8. Sisteme de notare a dinților	65
CAPITOLUL 2. REPRODUCEREA FORMEI COROANELOR DINȚILOR	68
2.1. Principii generale de modelaj și instrumentarul necesar	68
2.2. Modelajul dinților incisivi superiori și inferiori	70
2.3. Modelajul caninilor superiori și inferiori	74
2.4. Modelajul premolarilor superiori	77
2.5. Modelajul premolarilor inferiori	79
2.6. Modelajul molarilor superiori	80
2.7. Modelajul molarilor inferiori	82
2.8. Modelajul prin tehnica adității cu ceară	83
2.9. Modelajul prin tehnica aplicării pastelor și cremelor	86
CAPITOLUL 3. MATERIALE UTILIZATE LA REALIZAREA PROTEZELOR DENTARE	88
3.1. Materiale amprentare	89
3.2. Materiale pentru confecționarea modelelor	93
3.3. Ceara și varietățile ei	95
3.4. Dinții artificiali	98
3.5. Acrilatele	99
3.5.1. Acrilate pentru confecționarea protezelor fixe	100
3.5.2. Acrilate pentru confecționarea protezelor mobilizabile	102
3.6. Metalele și aliajele	103

3.6.1. Aliaje nobile	105
3.6.2. Aliaje inobile	108
3.6.3. Aliaje de lipire	109
3.6.4. Aliaje auxiliare	110
3.7. Porțelanul	110
3.8. Materiale pentru prelucrarea și finisarea protezelor dentare	113
3.9. Materiale diverse	118

CAPITOLUL 4. TEHNICI GENERALE DE CONFECTIONARE A PROTEZELOR DENTARE 123

4.1. Amprente și modele	123
4.1.1. Confeccionarea modelelor din ghips	126
4.1.2. Confeccionarea modelelor cu bonturi mobilizabile	134
4.1.3. Confeccionarea modelelor metalizate pe cale galvanică	140
4.1.4. Confeccionarea lingurilor individuale	141
4.2. Confeccionarea șabloanelor de ocluzie	144
4.3. Simulatoarele	146
4.3.1. Fixarea modelelor în ocluzoare	151
4.3.2. Fixarea modelelor în articuloare	153
4.4. Turnarea aliajelor	157
4.4.1. Realizarea machetei canalelor de turnare	159
4.4.2. Realizarea tiparului	162
4.4.3. Prelucrarea termică a tiparului	165
4.4.4. Topirea și turnarea aliajului în tipar	168
4.4.5. Dezambalarea și prelucrarea componentei metalice	172
4.4.6. Defecte posibile ale componentei metalice turnate	175
4.5. Tehnica de aplicare a acrilatelor	176
4.5.1. Tiparele pentru protezele mobilizabile	177
4.5.1.1. Realizarea tiparului pentru aplicarea acrilatului prin tehnica clasică	177
4.5.1.2. Realizarea tiparului pentru aplicarea acrilatului prin tehnica modernă	183
4.5.2. Tipare pentru proteze fixe	188
4.5.3. Tehnica modernă de modelare liberă a pastei acrilice utilizate la realizarea protezelor fixe	190
4.5.4. Dezambalarea protezelor acrilice din chiuvetă	191
4.6. Prelucrarea și finisarea protezelor dentare	191

CAPITOLUL 5. PROTEZE FIXE UNIDENTARE (MICROPROTEZE) 194

5.1. Incrustațiile (inlay-urile)	194
5.1.1. Confeccionarea incrustațiilor (inlay-urilor) intratisulare	195
5.1.2. Confeccionarea incrustațiilor extratisulare (onlay-urilor)	198
5.2. Coroanele de înveliș	200
5.3. Coroanele de înveliș metalice (nefizionomice)	201
5.3.1. Coroanele de înveliș metalice confecționate prin metoda de ștanțare	202
5.3.2. Coroanele de înveliș metalice confecționate prin metoda turnării	213
5.4. Coroanele fizionomice (Jacket)	220
5.4.1. Coroana fizionomică din porțelan	220

5.4.2. Coroana fizionomică din acrilat	229
5.5. Coroanele mixte	231
5.5.1. Coroana mixtă cu componenta metalică ștanțată	231
5.5.2. Coroana mixtă cu componenta metalică turnată (metaloacrilică)	233
5.5.3. Coroana mixtă metaloceramică	236
5.6. Coroanele de substituție	248
5.6.1. Coroane de substituție cu dispozitive radiculare simple	249
5.6.2. Coroane de substituție cu dispozitive radiculare compuse	250
CAPITOLUL 6. PUNȚI DENTARE	254
6.1. Elementele componente ale punților dentare	255
6.2. Clasificarea punților dentare	257
6.3. Tehnica clasică de confecționare a punților dentare din două bucăți	259
6.3.1. Confecționarea modelului pentru realizarea corpului de punte	260
6.3.2. Realizarea corpului de punte	261
6.3.2.1. Modelarea machetei corpului de punte metalic	262
6.3.2.2. Modelarea machetei corpului de punte mixt cu fațete pentru acrilate termopolimerizabile	264
6.3.2.3. Modelarea machetei corpului de punte mixt cu fațete din porțelan prefabricate	267
6.3.3. Schimbul machetei din ceară în aliaj și pregătirea elementelor componente ale punților dentare pentru solidarizare	268
6.3.4. Lipirea corpului de punte la elementele de agregare	270
6.3.5. Aplicarea materialului fizionomic pe componentele metalice ale punților dentare	272
6.4. Tehnica modernă de confecționare a punților dentare dintr-o bucată	273
6.4.1. Confecționarea punților dentare nefizionomice	274
6.4.2. Confecționarea punților dentare parțial și total fizionomice	274
6.4.2.1. Punțile dentare metaloacrilice	275
6.4.2.2. Punțile dentare metaloceramice	283
6.5. Puntea dentară fizionomică din acrilat	286
6.6. Puntea dentară fizionomică din ceramică	286
6.7. Punți dentare speciale	289
6.7.1. Puntea dentară mobilizabilă	289
6.7.2. Puntea dentară demontabilă	292
6.7.3. Puntea dentară pe implanturi	293
6.7.4. Puntea dentară provizorie	295
6.7.5. Puntea dentară cu fixare fizico-chimică (adezivă)	295
CAPITOLUL 7. PROTEZA PARȚIALĂ MOBILIZABILĂ ACRILICĂ CU PLACĂ	297
7.1. Elementele componente ale protezelor parțiale mobilizabile acrilice cu placă	297
7.1.1. Dinții artificiali	298
7.1.2. Elementele de ancorare, menținere și stabilizare	298
7.1.2.1. Croșetele din sârmă	299
7.1.2.2. Croșetele din acrilat	302
7.1.2.3. Sisteme speciale de ancorare, menținere și stabilizare	303
7.1.3. Baza protezei	306

7.2. Etapele clinico-tehnice de confecționare a protezelor parțiale mobilizabile acrilice cu placă	307
7.2.1. Particularitățile realizării modelelor	307
7.2.2. Alegerea dinților-stâlpi pentru aplicarea elementelor de ancorare, menținere și stabilizare	309
7.2.3. Montarea dinților artificiali și modelarea machetei protezei parțiale mobilizabile acrilice cu placă	310
7.3. Realizarea protezelor parțiale mobilizabile cu baza din acrilat	312
7.4. Realizarea protezelor parțiale mobilizabile cu baza metalică	313
7.5. Realizarea protezelor parțiale mobilizabile cu baza mixtă	313
7.6. Realizarea protezelor parțiale mobilizabile cu suprafața mucozală a bazei căptușită cu rășini elastice	315
CAPITOLUL 8. PROTEZA PARȚIALĂ MOBILIZABILĂ SCHELETATĂ	317
8.1. Elementele componente ale protezelor parțiale mobilizabile scheletate	317
8.1.1. Șeile protezei scheletate	318
8.1.2. Elementele de legătură dintre șeile protezei scheletate	318
8.1.2.1. Plasarea elementelor de legătură dintre șei pe câmpul protetic	319
9.1.3. Elementele de ancorare, menținere, sprijin și stabilizare	321
8.1.3.1. Croșetele turnate	321
8.1.3.2. Sisteme speciale	329
8.1.3.3. Elemente cu acțiune indirectă	336
8.1.4. Elementele de legătură dintre părțile mucozale și cele dentare ale scheletului	336
8.2. Conceperea și realizarea protezelor parțiale mobilizabile scheletate	337
8.2.1. Conceperea protezelor parțiale mobilizabile scheletate în edentațiile terminale	337
8.2.2. Conceperea protezelor parțiale mobilizabile scheletate în edentațiile laterale intercalate	338
8.2.3. Conceperea protezelor parțiale mobilizabile scheletate în edentațiile frontale	339
8.2.4. Conceperea protezelor parțiale mobilizabile scheletate în edentațiile mixte	340
8.3. Etapele clinico-tehnice de confecționare a protezelor parțiale mobilizabile scheletate	341
8.3.1. Modelul și analiza lui la paralelograf	341
8.3.2. Pregătirea modelului pentru duplicare	349
8.3.3. Modelul duplicat	351
8.3.4. Modelarea machetei scheletului protezei	354
8.3.5. Prelucrarea și finisarea scheletului metalic	357
8.4. Realizarea segmentelor arcadelor dentare artificiale și a protezei scheletate finale	360
CAPITOLUL 9. PROTEZA TOTALĂ	363
9.1. Edentația totală și aspectul câmpului protetic	363
9.2. Metode de fixare a protezelor totale	366
9.3. Etapele clinico-tehnice la confecționarea protezelor totale	367
9.3.1. Confecționarea modelului preliminar și a lingurilor individuale	367
9.3.1.1. Confecționarea modelului definitiv	368

9.3.2. Poziționarea modelelor în simulatoare și înregistrarea reperelor pe șabloanele de ocluzie pentru montarea dinților artificiali	372
9.3.3. Macheta bazei protezei și realizarea arcadelor dentare artificiale	373
9.3.3.1. Montarea dinților și realizarea arcadelor dentare după Gysi	374
9.3.3.2. Tehnica de montare a dinților după principiile Gysi în diverse modificări	381
9.3.3.3. Tehnica de montare a dinților după principiile calotei sferice	382
9.3.3.4. Montarea dinților în articulatori moderne după reперele anatomice trasate pe modele	385
9.3.4. Modelarea definitivă a machetei protezei totale	388
9.3.5. Aplicarea acrilatului, polimerizarea, prelucrarea și lustruirea protezei totale	390
9.4. Proteza totală cu bază metalică, bază armată și cu căptușeală din material elastic	391

CAPITOLUL 10. REPARAȚIILE ȘI RECONDIȚIONĂRILE PROTEZELOR MOBILIZABILE 392

10.1. Reparațiile protezelor mobilizabile	393
10.2. Recondiționările protezelor mobilizabile	395
Bibliografie selectivă	397

INTRODUCERE

Tratamentul protetic al leziunilor odontale coronare, al edentației parțiale și totale prin diverse varietăți de proteze dentare pe parcursul anilor a contribuit la elaborarea și aplicarea în practică a numeroase tehnici de realizare a acestor metode curative. Actualmente toate tehnicile de confecționare a protezelor dentare pot fi grupate în: clasice și moderne. Evoluția procesului științifico-tehnic în domeniul artei dentare prevede o studiere permanentă și amplă a informației de către specialiștii respectivi, în scopul perfecționării în problemele ce țin de această ramură.

Lucrarea prezintă înglobează date selectate din literatura de specialitate și acumulate de colaboratorii Catedrei de protetică dentară din cadrul Universității de Stat de Medicină «N. Testemițanu» din Republica Moldova, referitor la tehnicile clasice și moderne utilizate la confecționarea protezelor dentare. Sperăm că materialul inclus în lucrarea respectivă va fi util nu numai în cadrul pregătirii studenților, dar și pentru medicii practicieni din acest domeniu. În acest context menționăm că pe parcurs noi nu am căutat să abandonăm tehnicile clasice utilizate la confecționarea protezelor dentare, deoarece majoritatea acestor tehnici continuă să fie aplicate în practică, prezentând totodată și un rol istoric, servind drept modele în elaborarea tehnicilor moderne. A fost pus un accent deosebit pe descrierea metodelor și tehnologiilor moderne de confecționare a protezelor dentare.

Fiind conștienți de faptul că procesul de confecționare a protezelor dentare nu constă doar în executarea empirică a etapelor tehnice respective, am inclus și date privind particularitățile anatomo-fiziologice ce stau la baza realizării tehnice a lucrărilor protetice și care determină rezultatele restaurării morfofuncționale ale sistemului stomatognat lezat. Prin urmare, în vederea elaborării și realizării protezelor dentare au fost luate în considerație principiile clinice de restaurare morfofuncțională, starea substratului biologic, biomecanica protezelor dentare etc. Fără înțelegerea corectă a principiilor anatomice referitoare la structura morfologică coronară a dinților, la contactele dentodentare și ocluzia dinamică este imposibilă reproducerea arhitecturală fidelă a dinților în procesul de confecționare a protezelor dentare. Ținem de asemenea să menționăm că materialul ilustrativ va fi de un real folos în procesul de însușire a cunoștințelor atât teoretice, cât și practice.

Materialul expus se referă la diverse tipuri de proteze dentare și tehnologii utilizate la confecționarea lor, considerate de noi mai eficiente și utile din punct de vedere practic la etapa actuală, deoarece procesul de elaborare a noi și noi tehnologii continuă și cele considerate astăzi moderne, mâine pot deveni clasice.

Autorii